

SKOLFS 2022:193

Utkom från trycket
den 10 juni 2022

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS
2014:68) om ämnesplan för ämnet lastmaskiner och
truckar inom naturbruk i gymnasieskolan och inom
kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå;**

beslutade den 17 maj 2022.

Med stöd av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) och 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning föreskriver Skolverket i fråga om Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2014:68) om ämnesplan för ämnet lastmaskiner och truckar inom naturbruk i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå att 1 § och bilagan till föreskrifterna ska ha följande lydelse.

1 § Av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) och 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning framgår att det för varje ämne ska finnas en ämnesplan. Av ämnesplanen ska det framgå ämnets syfte, vilka kurser som ingår i ämnet, det centrala innehållet för varje kurs, hur många gymnasiepoäng varje kurs omfattar och betygskriterierna för varje kurs.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2022.

På Skolverkets vägnar

PETER FREDRIKSSON

Anette Levin

Lastmaskiner och truckar inom naturbruk

Ämnet lastmaskiner och truckar inom naturbruk behandlar den tekniska utrustning som används i arbete med lastmaskiner och truckar inom naturbruk. Teknisk utrustning som används i samspel med biologiska förutsättningar och biologiska metoder bidrar till en hög kvalitet på naturbrukets produkter och tjänster samt till en hållbar utveckling. Med hjälp av teknisk utrustning kan arbetsuppgifter utföras rationellt och med en ökad precision. Ämnet behandlar hur teknik och teknisk utveckling kan bidra till att den biologiska potentialen utnyttjas bättre. I ämnet ingår körning av fordon samt trafik kunskap.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet lastmaskiner och truckar inom naturbruk ska syfta till att eleverna utvecklar förmåga att använda teknisk utrustning på rätt sätt och i rätt sammanhang. Den ska bidra till att eleverna får redskap för att söka kunskap om och utnyttja nya tekniska lösningar. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om den tekniska utrustningens konstruktion, funktion och inställningsmöjligheter samt förmåga att utföra service och underhåll av teknisk utrustning.

Praktiska övningar, fältstudier, undersökande arbetssätt och laborationer i fält ska ingå i undervisningen.

Undervisningen i ämnet lastmaskiner och truckar inom naturbruk ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om konstruktion och funktion av samt användningsområden för teknisk utrustning.
2. Förmåga att manövrera och köra fordon, fordonskombinationer och maskiner för att utföra olika arbetsuppgifter.
3. Förmåga att använda teknisk utrustning.
4. Förmåga att utföra service, underhåll och enklare reparationer av teknisk utrustning.
5. Förmåga att ställa in teknisk utrustning för olika arbetsuppgifter samt att utföra funktionskontroller.
6. Förmåga att arbeta ekonomiskt, säkert och ergonomiskt samt med hänsyn till miljön.
7. Kunskaper om lagar och andra bestämmelser.
8. Förmåga att bedöma och rapportera arbetsresultatet.

Kurser i ämnet

Lastmaskiner och truckar, 100 poäng, som bygger på kursen fordon och redskap.

Kurskod: LASLAA0

Kursen lastmaskiner och truckar omfattar punkterna 1–8 under rubriken Ämnets syfte, med särskild betoning på punkterna 2 och 3.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

Teknisk grund

- Konstruktions- och funktionsbeskrivningar samt användningsområden för lastmaskiner och truckar och för teknisk utrustning.
- Stabilitet och lyftförmåga.
- Belastningsgränser.
- Daglig tillsyn, service och underhåll.

Arbete med lastmaskiner och truckar

- Arbete med lastmaskiner och truckar vid transport, lagring och hantering.
- Användning av fordonets reglage samt tolkning av instrument.
- Hantering av tilläggsutrustning.
- Inställning av förarplatsens utrustning för ergonomisk, effektiv och säker körning.
- Användning av instruktions- och handböcker vid körning och tillsyn.
- Ekonomisk körteknik.

Arbetsmiljö, säkerhetsfrågor och bestämmelser

- Ergonomi och arbetsmiljö i samband med körning av fordon.
- Säkerhetskontroll inför användning av fordon, redskap och tilläggsutrustning.
- Brandförebyggande åtgärder.
- Lagar och andra bestämmelser inom området.

Betygskriterier*Betyget E*

Eleven beskriver **översiktligt** konstruktion och funktion av samt användningsområden för olika fordon och för teknisk utrustning. Eleven redogör också **översiktligt** för fordonets olika reglage och instrument och hur de används.

Eleven följer arbetsinstruktioner samt kör och manövrerar **i samråd** med handledare lastmaskiner och truckar för att utföra olika arbetsuppgifter. Eleven använder med **visst** handlag teknisk utrustning samt utför **i samråd** med handledare service, underhåll och enklare reparationer av maskinerna och utrustningen. Dessutom ställer eleven **i samråd** med handledare in förarplatsen för en ergonomisk, effektiv och säker körning samt utför **i samråd** med handledare kontroller av sina inställningar och av fordonets funktion. I arbetet använder eleven **i samråd** med handledare instruktions- och handböcker. Dessutom löser eleven **i samråd** med handledare de problem som uppstår. Resultatet av arbetet är **tillfredsställande**.

Eleven arbetar säkert och ergonomiskt med lastmaskinerna och truckarna samt kör miljömässigt och ekonomiskt. Dessutom redogör eleven **översiktligt** för och arbetar i enlighet med lagar och andra bestämmelser som gäller i aktuella situationer. När arbetet är utfört gör eleven en **enkel** bedömning av arbetsresultatet och rapporterar det.

När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med viss säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven beskriver **utförligt** konstruktion och funktion av samt användningsområden för olika fordon och för teknisk utrustning. Eleven redogör också **utförligt** för fordonets olika reglage och instrument och hur de används.

Eleven följer arbetsinstruktioner samt kör och manövrerar **efter samråd** med handledare lastmaskiner och truckar för att utföra olika arbetsuppgifter. Eleven använder med **gott** handlag teknisk utrustning samt utför **efter samråd** med handledare service, underhåll och enklare reparationer av maskinerna och utrustningen. Dessutom ställer eleven **efter samråd** med handledare in förarplatsen för en ergonomisk, effektiv och säker körning samt utför **efter samråd** med handledare kontroller av sina inställningar och av fordonets funktion. I arbetet använder eleven **efter samråd** med handledare instruktions- och handböcker. Dessutom löser eleven **efter samråd** med handledare de problem som uppstår. Resultatet av arbetet är **tillfredsställande**.

Eleven arbetar säkert och ergonomiskt med lastmaskinerna och truckarna samt kör miljömässigt och ekonomiskt. Dessutom redogör eleven **utförligt** för och arbetar i enlighet med lagar och andra bestämmelser som gäller i aktuella situationer. När arbetet är utfört gör eleven en **välgrundad** bedömning av arbetsresultatet och rapporterar det.

När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med viss säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven beskriver **utförligt och nyanserat** konstruktion och funktion av samt användningsområden för olika fordon och för teknisk utrustning. Eleven redogör också **utförligt och nyanserat** för fordonets olika reglage och instrument och hur de används.

Eleven följer arbetsinstruktioner samt kör och manövrerar **efter samråd** med handledare lastmaskiner och truckar för att utföra olika arbetsuppgifter. Eleven använder med **mycket gott** handlag teknisk utrustning samt utför

efter samråd med handledare service, underhåll och enklare reparationer av maskinerna och utrustningen. Dessutom ställer eleven **efter samråd** med handledare in förarplatsen för en ergonomisk, effektiv och säker körning samt utför **efter samråd** med handledare kontroller av sina inställningar och av fordonets funktion. I arbetet använder eleven **efter samråd** med handledare instruktions- och handböcker. Dessutom löser eleven **efter samråd** med handledare de problem som uppstår. Resultatet av arbetet är **gott**.

Eleven arbetar säkert och ergonomiskt med lastmaskinerna och truckarna samt kör miljömässigt och ekonomiskt. Dessutom redogör eleven **utförligt** för och arbetar i enlighet med lagar och andra bestämmelser som gäller i aktuella situationer. När arbetet är utfört gör eleven en **välgrundad och nyanserad** bedömning av arbetsresultatet och rapporterar det.

När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

